

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202617
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121202617.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobkyne: A.. V. G., D.: XX.XX.XXXX, N. G. X, XXX XX A. proti žalovanej: O. P., D.: XX.XX.XXXX, N. A. XXXX/XX, XXX XX A. právne zastúpený: JUDr. Katarína Andráš Lešková, advokátka, IČO: 42083524, so sídlom Plzeňská 2, 080 01 Prešov o určenie, že žalobca je dedičom, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobkyňa je **p o v i n n á** zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na Okresnom súde Prešov sa pod sp. zn. 26D/1025/2020 vedie u súdneho komisára JUDr. Rastislava Demetera dedičské konanie po L. P.G., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Podaním zo dňa 28.01.2021 žalobkyňa oznámila súdnemu komisárovi, že sa cíti dedičkou v druhej skupine podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného súdny komisár uznesením č.k. 26C/1025/2020-84 odkázal žalobkyňu, aby v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podala žalobu na Okresný súd Prešov o určenie, že je dedičom po poručiteľovi ako spoluživúca osoba, ktorá po dobu 1 roka pred jeho smrťou žila v spoločnej domácnosti s poručiteľom a ktorá sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť alebo bola odkázaná výživou na poručiteľa. Predmetné uznesenie bolo vydané dňa 16.03.2021 a žalobkyňi doručené dňa 18.03.2021. Dňa 06.04.2021, teda v stanovenej lehote žalobkyňa podala žalobu na Okresný súd Prešov v zmysle uznesenia súdneho komisára.

2. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že sa cíti byť dedičkou po poručiteľovi v druhej skupine ako spoluživúca osoba. Už v rámci dedičského konania predložila potvrdenie susedy z bytového domu o tom, že v byte s poručiteľom na ulici Sibírska 7429/2 bývala a starala sa o poručiteľa aj po rozvode manželstva a že v byte bývala aj v čase jeho smrti. To bola dohoda medzi ňou a nebohým, že zostane v byte aj po rozvode manželstva a že sa odsťahuje z bytu, ak si zabezpečí náhradné bývanie. Ako ďalší z dôkazov uviedla, že v mesiacoch apríl až júl 2020 bola do predmetného bytu na ulici Sibírskej č. 2 vyslaná policajná hliadka s tým, že ona bola v tomto byte prítomná.

2.1. Uznesením č.k. 9C/17/2021-5 zo dňa 16.04.2021 súd vyzval žalobkyňu na doplnenie žaloby o potrebné skutočnosti a zároveň ju poučil o tom, že znáša bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že bola vo vzťahu k poručiteľovi spoluživúcou osobou a starala sa o domácnosť alebo bola výživou odkázaná na poručiteľa. V podaní zo dňa 11.05.2021 (č.l. 7 - 8) žalobkyňa uviedla, že v prílohe predkladá overené potvrdenie susedy z bytového domu, že žila s poručiteľom po dobu 1 roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a to aj v čase jeho smrti, a teda sa starala o spoločnú domácnosť. Celkovo v predmetnom byte žila od roku 2005. Zároveň uviedla, že predkladá potvrdenie z polície, že do bytu na ulici Z. Č.. X bola vyslaná 2 x hliadka v júni 2020, kde bola prítomná, čo je tiež dôkazom toho, že v predmetnom

byte žila aj po rozvode manželstva. Znova zopakovala, že s poručiteľom boli ústne dohodnutí, že sa z bytu odsťahuje, ak si nájde náhradné bývanie. Pokiaľ ide o doloženie napr. šekov o platení inkasných poplatkov za byt, uvedené nie je možné, pretože po smrti jej bol zamietnutý prístup do bytu a šeky za byt sa nachádzajú v ňom.

3. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila prvýkrát podaním doručeným súdu dňa 06.07.2021 (č.24-25), v ktorom uviedla, že s podanou žalobou nesúhlasí. Opísala svoj vzťah so žalobkyňou a vo vzťahu k predmetu konania uviedla, že jej syn bol výlučným vlastníkom predmetného bytu. Manželstvo zaniklo rozvodom a to rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 03.02.2020 sp. zn. 29Pc/80/2019-17, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.02.2020. Následne dňa 03.07.2020 poručiteľ - syn žalovanej uzavrel so žalobkyňou dohodu o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobkyňa si následne z bytu vzala svoje veci. Zmenila si priezvisko aj trvalý pobyt na ulicu G. X S. A.. Bol to štandardný postup po rozvode a nikto nepočítal s tým, že jej syn krátko na to náhle zomrie. Od uvedeného obdobia žalobkyňa nemala prístup do bytu jej syna, nemala od neho ani kľúče. Syna však v byte často navštevovala jeho priateľka V., s ktorou plánovali uzavrieť manželstvo. Tá naposledy navštívila v byte jej syna deň pred jeho smrťou o čom vypovedala na polícii v súvislosti s objasňovaním okolností jeho úmrtia. Žalovaná navrhla, aby táto osoba bola na pojednávaní vypočutá ako svedkyňa, čo však súd nerealizoval, keďže táto sa na pojednávanie nedostavila, čo právna zástupkyňa žalovanej odôvodnila tým, že nechce byť konfrontovaná so žalobkyňou. Podľa žalovanej teda nie je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že v čase smrti zdieľala so synom žalovanej spoločnú domácnosť. Podľa žalovanej žalobkyňa definitívne odišla z bytu jej syna, teda poručiteľa koncom júna 2020. Syn potom zomrel v októbri 2020.

4. Na vyjadrenie žalovanej reagovala žalobkyňa podaním doručeným súdu dňa 30.07.2021 (č.l. 29 - 32), v ktorom opakovane uviedla, že žalovaná sa o svojho syna nestarala. Dlhodobu ho nenavštevovala a jeho osud jej bol ľahostajný. Vianoce v roku 2019 poručiteľ ani nejedol štedrovečernú večeru. Bol sám, bolo v čase pred rozvodom so žalobkyňou a táto Vianoce trávila u svojich rodičov. Znova zopakovala, že si stojí za tvrdením, že v byte na Z. Č.. X bývala ako spoluzijúca osoba až do smrti poručiteľa. Spoločná dohoda s poručiteľom bola taká, že odchádza z bytu až keď si zabezpečí nové bývanie. Čo sa týka platenia úhrad súvisiacich s užívaním bytu uviedla, že na platení bytu sa podieľali spoločne.

5. Súd vo veci rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 28.10.2021 s tým, že vykonal iba navrhované dôkazy, keďže nešlo o konanie, v ktorom by súd mohol vykonávať dokazovanie ex offo (nešlo o konanie s tzv. slabšou stranou).

5.1. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že L. P. D.. XX.XX.XXXX žil v byte na ulici Z. Č.. X a zomrel dňa XX.XX.XXXX. Rozhodujúce obdobie jedného roka pre spoluzijúcu osobu tak tvorí čas od 05.10.2019 do 05.10.2020.

5.2. Na pojednávaní sa k veci vyjadrila prítomná žalobkyňa tak, že zopakovala všetky tvrdenia, ktoré uvádzala písomne v žalobe. Znova zopakovala, že medzi ňou a poručiteľom bola dohoda o tom, že môže zostať v byte bývať až do času kým si nájde náhradné ubytovanie. Pokiaľ ide o dôvody rozpadu manželstva uviedla, že návrh na rozvod manželstva pre alkoholizmus podal poručiteľ, avšak ona s tým návrhom súhlasila, súc si vedomá aj toho, že poručiteľ má priateľku Angeliku. Keďže dôkaz oboznámením rozvodového spisu navrhnutý nebol, súd takýto dôkaz vykonať nemohol. Žalobkyňa ďalej zotrvala na svojich tvrdeniach o tom, že žalovaná sa o poručiteľa nestarala a aj po rozvode manželstva poručiteľ nadmerne holdoval alkoholickým nápojom a dostával sa do takého stavu, že žalobkyňa mala obavu o jeho život, preto pri ňom niekedy presedela celú noc. Vo vzťahu k starostlivosti o spoločnú domácnosť napriek tomu, že bola poučená o povinnosti tvrdenia neuviedla žiadne skutočnosti. Uviedla len to, že byt platili každý z nich striedavo po mesiaci. Pokiaľ ide o zabezpečovanie, napr. prania bytu, prania šatstva a pod. tieto skutočnosti žalobkyňa neuviedla. Vo vzťahu k stravovaniu rovnako neuviedla, žeby varila aj pre poručiteľa, uviedla len, že poručiteľ nemal finančné prostriedky, keďže všetko prepil. Vedel, že žalobkyňa si kupuje jedlo, aj že si navarí a on si z tohto jedla bral, pričom žalobkyňa mu v tom nebránila. Hospodárili osobitne. Ďalej uviedla, že zotrvanie v byte do nájdenia náhradného ubytovania bolo pre ňu praktické z dôvodu, že pochádza z dediny vzdalenej od mesta Prešov kde pracuje cca 40 km, čo by neumožňovalo denné dochádzanie, preto sa teda dohodla s poručiteľom, že v byte zotrvá pokiaľ si nové bývanie nenájde s tým, že víkendy ako aj sviatky teda čas, keď sa nešlo do práce trávila u svojich rodičov, čo odôvodnila tým, že si potrebovala psychicky oddýchnuť od poručiteľa a jeho alkoholických výčinov.

5.3. Žalobkyňa predložila potvrdenie O.. V. O., pričom súhrne súd k predloženým potvrdeniam, resp. k čestným vyhláseniam uvádza, že má pochybnosti o ich dôveryhodnosti a pravdivosti, pričom vždy

v prípade, ak je svedok dostupný je potrebné vykonať primárne výsluch takéhoto svedka, pretože je rozdiel medzi napísaním niečoho a tvrdením uvedeného pred súdom v konfrontácii s protistranou a pod hrozbou trestného postihu za vedome nepravdivú svedeckú výpoveď. Keďže však žiadna zo strán vypočutie svedkov, ktorých prehlásenia predložili nenavrhol, súd takéto výsluchy vykonať nemohol, a teda predloženým prehláseniam neprikladá rozhodujúci význam a zároveň ich hodnotí s určitou opatrnosťou. Tak napr. z potvrdenia predloženého žalobkyňou, ktoré malo byť napísané O.. V. O. vyplýva, že táto informácie o spolužití medzi žalobkyňou a poručiteľom čerpala hlavne od nej. To vyplýva napr. z formulácie ... to viem od Aleny, lebo ju to mrzelo, sťažovala sa mi a nie raz. Z potvrdenia O.. V. O. zároveň vyplýva, že bola prítomná pri kolapse poručiteľa z alkoholu s tým, že spolu so záchrankou ju privolala žalobkyňa ako svedka.

5.4. Zo správy KR PZ v Prešove zo dňa 30.03.2021 (č.l. 10) vyplýva, že hliadka OO PZ Prešov - Juh bola na adresu Z. Č.. X W. N. L. P. vyslaná dvakrát v mesiaci jún 2020, a to 12.06. a 15.06.2020. V prvom prípade nebolo zistené žiadne protiprávne konanie. V druhom prípade bol hliadkou zistený priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorý bol riešený na mieste blokovou pokutou.

5.5. Žalobkyňa v rámci prostriedkov procesného útoku ďalej predložila potvrdenie M. Z. (č.l. 34), ktorý taktiež uvádza, že žalobkyňa v čase úmrtia L. P. s ním bývala v jednom byte. S V. G.V. V. V. L. P. sa spoznal, keď začal bývať v bytovom dome na Z. X. Č.. X S. A.P., kde boli susedmi na chodbe na jednom podlaží. Vo vzťahu k tomuto potvrdeniu je potrebné uviesť, že obsahuje rovnaké skutkové tvrdenia ako potvrdenie O.. V. O. v znení: „S V. G. sme sa stretávali rôzne, cestou do práce alebo z práce, vo voľnom čase na schodišti.“ Ďalej sa v tomto prehlásení v súlade s čestným prehlásením O.. V. O. nachádza ďalšia rovnaká veta. „Posledný rok, keď zosnulý L. P. začal mať výrazné problémy s alkoholom.“ Rovnako sa tam parafrázovane nachádza spoločná veta „Od susedy V. som vedel, vedela, že vzniknutá situácia ju trápi, resp. mrzí.“ Uvedené rovnaké formulácie vyvolávajú podozrenie, že tieto potvrdenia, resp. prehlásenia boli písané s podstatným príspevom žalobkyne.

5.6. Z potvrdenia Mesta Prešov o trvalom pobyte zo dňa 08.07.2021 (č.l. 37) vyplýva, že žalobkyňa je na adrese G. X, A. prihlásená na trvalý pobyt od 08.07.2020. Predchádzajúci trvalý pobyt mala na adrese A., Z. X, N. Č.. XX od 23.06.2008 do 08.07.2020. Z ďalšieho potvrdenia o pobyte (č.l. 38) vyplýva, že žalobkyňa bola prihlásená na prechodný pobyt na adrese T. Č.. XX od 26.10.2020 do 25.10.2021.

5.7. V rámci procesnej obrany žalovaná súdu predložila inkasné lístky o platbe za byt, ktoré znejú na meno jej nebohého syna L. P. a zároveň predložila „Dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 03.07.2020“.

5.8. Žalovaná tiež predložila prehlásenie M. G. zo dňa 22.10.2021, v ktorom tento uvádza, že boli s nebohým L. P. dobrí, dôverní a dlhoroční kamaráti a L. P.Ľ. mu pri jednom stretnutí povedal, že konečne jeho exmanželka V. G. - P. sa od neho odsťahovala z bytu na Z. Č.. X S. A., že si zobrala všetko, čo jej patrilo a že je rád, že už môže znova si slobodne zariadiť svoj život. To mu mal povedať začiatkom augusta 2020.

5.9. V čestnom vyhlásení O.. N. W. zo dňa 25.10.2021 sa uvádza, že dňa 05.10.2020 na ulici Z. Č.. X S. A. bola prítomná vo večerných hodinách spolu so susedom zosnulého p. Z. a žalovanou, kde v súčinnosti s privolanými hasičmi a privolanou policajnou hliadkou došlo k otvoreniu bytu poručiteľa. Pri udalosti nebola prítomná žalobkyňa a v byte neboli žiadne veci - dámske oblečenie a pod., ktoré by boli v jej osobnom vlastníctve.

6. Podľa § 474 Občianskeho zákonníka

(1) Ak nededia poručiteľovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

(2) Dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

6.1. Pokiaľ ide o pojem „žiť v spoločnej domácnosti“ jeho výklad podala súdna prax nasledujúco:

R 12/1968 - pojem spoločné domácnosti ve smyslu tohoto ustanovení je nutno vykládať tak, že zpravidla predpokladá spoločné bydlie. Výjimka je možná jen, šlo-li o dočasný a prechodný pobyt mimo spoločnou domácnosť z dôvodu liečenia v nemocnici, z dôvodu návštevy príbuzných, brigády, vojenské služby apod. Prítom je ďalej nutno rozumieť pod pojmom spoločné domácnosti skutočné a trvalé spolužitie dvou alebo viacerými ľuďmi, v nĕmž jednotliví členové spoločne prispívajú k úhrade a obstaraniu spoločných potrieb, jak má na mysli ustanovení § 115 o. z. Doba jedného roku se počítá zpĕt ode dne úmrtí zústavitele a je nutno, aby v době úmrtí trvalo uvedené soužití. Spolužijící osoba musí žít ve společné domácnosti tak, jako by byla členem rodiny, a kromĕ toho se vyžaduje, aby taková osoba pečovala o společnou domácnosť, např. obstarávaním domácích prací, udržováním bytu v pořádku, obstarávaním prádla a

údržby šatů, aby připravovala jídlo nebo poskytovala prostředky na úhradu potřeb společné domácnosti, nebo aby byla odkázána výživou na zůstavitele.

NS ČR sp. zn. 21Cdo/436/2001, 21Cdo/327/2001 (pri totožnej právnej úprave ako je v SR) - Společnou domácností ve smyslu ustanovení § 115 a § 474 odst.1 obč. zák. se rozumí podle ustálené judikatury soudů soužití dvou nebo více fyzických osob, které spolu žijí trvale a které společně uhradují náklady na své potřeby. Společná domácnost zpravidla předpokládá společné bydlení v jednom nebo více bytech (k naplnění jejích znaků proto nepostačují např. občasné návštěvy); výjimka z tohoto pravidla je možná jen tehdy, jde-li o dočasný a přechodný pobyt jinde z důvodu léčení, návštěvy příbuzných, výkonu práce apod. Jde o spotřební společenství trvalé povahy, a proto společnou domácnost představuje jen skutečné a trvalé soužití, v němž její členové přispívají k úhradě a obstarávání společných potřeb (nepostačuje např. jen příležitostná výpomoc v domácnosti, společné trávení dovolených apod.) a v němž společně a bez rozlišování hospodaří se svými příjmy. Spolužijící fyzická osoba musí žít ve společné domácnosti tak, jako by byla členem rodiny; vyžaduje se, aby pečovala o společnou domácnost (obstaráváním domácích prací, udržováním pořádku v bytě, obstaráváním prádla a údržby šatů, přípravou jídla apod.) nebo poskytovala prostředky na úhradu potřeb společné domácnosti nebo aby byla odkázána výživou na zůstavitele.

NS ČR sp. zn. 26Cdo/1465/2006 (k pojmu společná domácnost) - V soudní praxi je pro osoby uvedené v § 706 odst. 1 větvě první obč. zák. pojem "společné domácnosti" vykládán tak, že je třeba, aby jejich soužití s nájemcem bytu bylo trvalé povahy, tj. musí jít o příslušnost k domácnosti nájemce vyznačující se souhlasným úmyslem nájemce a spolužijící osoby vytvořit trvalé, předem časově neomezené životní společenství. Soužití lze považovat za trvalé, jestliže tu jsou objektivně zjiřitelné okolnosti, které svědčí o úmyslu vést takovéto životní společenství.

NS ČR sp. zn. 21Cdo/2026/2011 - Domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhradují náklady na své potřeby (§ 115 občanského zákoníku).

Společnou domácností ve smyslu ustanovení § 115 a 475 odst. 1 občanského zákoníku se v ustálené judikatuře rozumí soužití dvou nebo více fyzických osob, které spolu žijí trvale a které společně uhradují náklady na své potřeby. Fyzické osoby si nemusí být blízké (ve smyslu ustanovení § 116 občanského zákoníku), jejich společná domácnost zpravidla předpokládá společné bydlení v jednom nebo více bytech (k naplnění znaků společné domácnosti proto nepostačují například jen občasné návštěvy), přičemž výjimka z tohoto pravidla je možná jen tehdy, jde-li o dočasný a přechodný pobyt jinde z důvodu léčení, návštěvy příbuzných, výkonu práce nebo z jiných obdobných důvodů. Společná domácnost představuje spotřební společenství dvou nebo více fyzických osob trvalé povahy, a proto společnou domácnost představuje jen skutečné a trvalé soužití, v němž její členové přispívají k úhradě a obstarávání společných potřeb (nepostačuje tedy například jen příležitostná výpomoc v domácnosti, společné trávení dovolených apod.) a v němž společně a bez rozlišování hospodaří se svými příjmy. Spolužijící fyzická osoba musí žít ve společné domácnosti tak, jako by byla členem rodiny; vyžaduje se, aby pečovala o společnou domácnost (obstaráváním domácích prací, udržováním pořádku v bytě, obstaráváním prádla a údržby šatů, přípravou jídla apod.) nebo aby poskytovala prostředky na úhradu potřeb společné domácnosti anebo aby byla odkázána výživou na zůstavitele.

O společnou domácnost dvou nebo více fyzických osob jde - jak vyplývá z výše uvedeného - jen tehdy, jestliže spolu skutečně a trvale žijí na jednom nebo více místech a jestliže opravdu společně uhradují náklady na své potřeby. Žádná fyzická osoba nemůže žít trvale ve spotřebním společenství s jinou fyzickou osobou proti své vůli; dvě nebo více fyzických osob tvoří společnou domácnost, jen jestliže všechny spolu opravdu chtějí trvale žít a společně uhrázovat náklady na své potřeby. I když je společná domácnost založena na skutečném (faktickém) soužití dvou nebo více fyzických osob a skutečném (faktickém) společném uhrázování nákladů na jejich potřeby, její vznik a další trvání nutně předpokládá, že každá z fyzických osob, které tvoří společnou domácnost, projevila vůli být členem takového spotřebního společenství a že v takovém spotřebním společenství vskutku i nadále setrvává. Povaha společné domácnosti jakožto skutečného (faktického) a trvalého spotřebního společenství dvou nebo více fyzických osob zpravidla vylučuje, aby společnou domácnost tvořily fyzické osoby, které spolu nechtějí být členy téhož spotřebního společenství, a aby stejná fyzická osoba byla současně členem dvou nebo více společných domácností.

7. Podľa Čl. 8 C.s.p. - Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Podľa Čl. 11 ods.4 C.s.p. - Súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom.

Podľa § 132 ods.1 C.s.p. - V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

7.1. Z vyššie citovaných ustanovení C.s.p. vyplývajú tzv. procesné bremená, resp. povinnosti, a to povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť.

Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že účastník, ktorý má povinnosť tvrdenia, nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočne potrebnú rozhodnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu.

Dôkazná povinnosť je povinnosť účastníka označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto povinnosť je sprevádzaná inštitútom dôkazného bremena spočívajúceho v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej účastník uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ sa mu to nepodarí a dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu. Odporcu dôkazné bremeno, ani bremeno tvrdenia nezaťažujú vtedy, ak iba žiada nevyhovieť návrhu.

Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

V rámci dokazovania platí zásada (pozri § 132 v spojení s § 185 ods. 1), že každý účastník musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje (affirmanti incumbit probatio). Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Ak teda žalobca tvrdí, že so žalovaným uzatvoril kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bolo napríklad auto, musí to preukázať (napr. predložením písomnej zmluvy, navrhnutím svedka, ktorý dosvedčí, že došlo k ústnej dohode medzi stranami). Ak žalovaný chce túto skutočnosť vyvrátiť, napr. tvrdením, že kúpna zmluva je neplatná, pretože žalobca ako predávajúci nebol na tento úkon spôsobilý, musí žalovaný toto svoje tvrdenie preukázať. Vtedy hovoríme o tzv. delení alebo presúvaní dôkazného bremena. Neplatí teda, že dokazovať skutočnosti v spore je len povinnosťou žalobcu. Môžeme tiež povedať, že žalobca musí preukázať skutočnosti, na základe ktorých mu jeho právo patrí. „Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí.“ (II. ÚS 38/2015) Pri týchto úvahách musia účastníci a súd urobiť analýzu právnych noriem, ktoré môžu dopadať na riešenie skutkovú situáciu. Súd musí následne zistiť, či sú splnené predpoklady hypotézy zvolenej právnej normy, ktorú navrhujú v konaní aplikovať.

V civilnom sporovom procese platí ďalej tzv. prejednávacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou účastníkov konania a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nárokov prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Účastníkom konania teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, opierajúc sa o pravidlo „idem est non esse aut non probari“ (čo nie je dokázané, neexistuje), nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej.

8. Na základe vykonaného dokazovania dôkaznými prostriedkami navrhnutými stranami sporu dospel súd k záveru, že žalobkyňa existenciu spoločnej domácnosti vo forme vyššie upresnenej judikatúrou nepreukázala a to bez ohľadu, či sa v byte ku dňu smrti poručiteľa zdržiavala alebo ho opustila na prelome 06-07/2020 ako to tvrdí žalovaná. Javí sa, že žalobkyňa sa mylne domnieva, že pre spoločnú domácnosť postačuje bývanie 2 osôb v rovnakom byte.

8.1. Proti záveru o existencii spoločnej domácnosti ako formy skutočného spotrebného spoločenstva v tomto prípade 2 osôb bez predom určenej doby jeho trvania svedčí

- žalobkyňou tvrdená dohoda o bývaní v byte poručiteľa iba do času nájdenia si nového bývania. Z uvedeného vyplýva, že bývanie žalobkyne v byte poručiteľa nebolo výsledkom spoluzitia, ale nevyhnutnej potreby žalobkyne môcť pracovať v Prešove bez nutnosti každodenného komplikovaného dochádzania z T.,

- vyporiadanie BSM (nechanie si vyplatiť vyrovnací podiel z neho) a podielového spoluvlastníctva k bytu, čo spoločnú domácnosť ako spoločne hospodáriace spoločenstvo bez delenia na „moje a tvoje“ diskvalifikuje,
- odhlásenie sa z trvalého pobytu, ktoré vôľu žiť spoločne bez časového obmedzenia tiež diskvalifikuje. Tu sa javí ako logická nadväznosť, že k odhláseniu došlo dňa 08.07.2020, teda po vyporiadaní majetku bývalých manželov a rovnako to korešponduje s tvrdením žalovanej o opustení bytu po uzavretí dohody o vyporiadaní BSM. Uvedenému nepriamo nasvedčuje aj to, že hliadka OO PZ do bytu po mesiaci 06/2020 už volaná nebola, pričom žalobkyňa netvrdila, že po tomto čase došlo k zmene (v smere k lepšiemu) v správaní poručiteľa. Uvedenej skutočnosti (a to opustenie bytu) by nahrávala aj skutočnosť kúpy a výmeny zámku, avšak dátum na predložennom doklade je nečitateľný.,
- rozvod manželstva a vrátenie sa k rodnému priezvisku, čo obojstrannej vôli poručiteľa a žalobkyne žiť spoločne bez časového obmedzenia priamo odporuje. Ľudia sa predsa rozvádzajú, keď už ako blízke osoby ďalej spolunažívať nechcú.,
- netvrdenie starostlivosti o domácnosť (pranie, varenie a pod. pre oboch), tvrdenie o samostatnom hospodárení a podieľanie sa na úhrade nákladov spojených s užívaním bytu v presnom rozdelení (striedanie po mesiaci),
- netrávenie spoločných víkendov a sviatkov,
- preukázaná známosť poručiteľa (p. V.) a plánovanie budúcnosti s ňou.

8.2. Na základe vyššie uvedeného tak súd žalobu ako nedôvodnú zamietol zhrňujúc, že spoločnou domácnosťou pre potreby aplikácie § 474 OZ nie je životnou situáciou „vynútené“ zotrvanie žalobkyne v byte poručiteľa po rozvode ich manželstva, navyše s nepreukázaním zdržiavania sa v byte ku dňu úmrtia poručiteľa.

9. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.1. Žalovaná v konaní plne úspešná má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.